

artırarak küf mantarlarının gelişmesine neden olacaktır. Hasat sonrası kurutma; koçanların serende kurutulması, suni kurutucularda tanenin kurutulması veya düz bir zeminde güneş altında koçan veya tanenin kurutulması şeklinde olabilir.

Serende kurutma: mısırdaki koçanlı muhafaza, tane muhafazasından daha kolay olduğundan serende kurutma ve muhafaza suni kurutucular kadar önemli bir yöntemdir. Serenler kafes tel-ağaç karışımı veya tahta olabilirler. Ayrıca sabit veya seyyar olabilirler. Seren, eni 1-1,5 m, yüksekliği 1,5-3 m, boyu ise ürün miktarına göre istenilen uzunlukta olabilir. 1 m² serende ortalama 500 kg koçanlı mısır kurutulup, muhafaza edilebilir. Serende muhafaza için koçan kavuzlarının ve püsküllerinin alınması gerekir. Serende koçanlı muhafazada maksimum nem sınırı %30'dur.

Münavebe: Mısır her türlü bitki ile münavebeye girer. Münavebe için mükemmel bir bitkidir. Kendisinden sonra ekilen bitkinin verimi genellikle münavebeye giren diğer tahıllara göre daha yüksektir.

MISIR YETİŞTİRİCİLERİNE UYARILAR

- Erken ekim yapmak, iyi ve uygun tohumluk seçmek, çeşide uygun bitki sıklığında yetiştirmek yüksek verim elde etmenin temel şartıdır.

- İkinci ürün ekilişlerinde doğrudan anıza ekim yapan mibzerlerin kullanılmasıyla zaman kazanılır.
- Mısır toprakta su göllenmelerine karşı hassas olup, iyi drenajlı, havadar ve orta bünyeli toprakları tercih eder.
- Bitki sıklığının artması tepe püskülü ve koçan püskülü çıkışı engeller. Bu durum tane oranının azalmasına, olgunlaşmanın gecikmesine yol açar.
- Tepe püskülü ve tozlanma döneminde meydana gelecek su açığı, koçanda tane sayısının azalmasına yol açarak büyük ölçüde verim azalmasına neden olur.
- Sabahın erken saatlerinde mısır yapraklarında rulo halinde kıvrılma görüldüğünde mısırın hemen sulanması gerekir.
- Dollenme sonrası veya süt olumunda koçan üstü aksamının keşilmesi verimde sırasıyla %33 ve %27 azalmaya neden olur.

Ürününüz bol kazancınız bereketli olsun...

EGE TARIMSAL ARASTIRMA
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

P.K. 9 Menemen 35661 İZMİR
Telefon : (0 232) 846 13 31
Faks : (0 232) 846 11 07
E-posta : aari@egegenet.com.tr
Web adresi : www.aari.gov.tr
© ETAE Matbaası-2002

T.C
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
EGE TARIMSAL ARASTIRMA
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ÇİFTÇİ BROŞÜRÜ

No:99

MISIR TARIMI

Dr. Asuman OĞUZ

Mısır güneş enerjisini en iyi şekilde kullanan ve birim alandan en fazla kuru madde üreten tahıldır. Ülkemizde tahıllar grubu içerisinde buğday ve arpadan sonra en geniş ekim alanı ve üretime sahip olan mısır Türkiye tarımında önemli bir yere sahiptir. Üretilen mısır insan gıdası, hayvan yemi ve endüstride çok sayıda üretimin ham maddesini oluşturmaktadır.

Toprak istekleri: Mısır her ne kadar tarıma elverişli her türlü toprakta yetişirse de, verimli, drenajı iyi, derin ve su tutma kapasitesi yüksek olan topraklarda daha iyi yetişir.

Toprak hazırlığı: Mısır ilk, yeteri kadar tavlı, iyi havalandırılmış, tane ile temas edecek kadar ufalanmış topraklarda kolay çimlenir. Bu şartları sağlamak için toprağın en az 15-20 cm derinlikte işlenmesi gerekir. Ana ürün tarımında, bir önceki bitki artıklarının toprağa gömülüp, çürümesi ve kış yağışlarının daha iyi depolanması için sonbaharda ilk sürümün yapılması iyi olur. Sonbahar veya ilkbaharda 15-20 cm derinlikte sürülen toprak daha sonra diskaro-tırmak veya kazayağ-tırmak kombinasyonu ile işlenip toprak iyice ufalanır. Toprak tavının kaçmaması için sürgü çekmek yararlı olur. İkinci ürün tarımında, yetişme sezonunun daha kısa, havanın sıcak, nisbi nemin düşük olması gibi nedenlerden toprak hazırlığının çok kısa bir süre içinde tamamlanması ve tarla tavının kaçırmadan ekimin tamamlanması gerekir.

Ekim: Ana ürün mısır tarımında toprak sıcaklığı en az 10°C olduğunda ekim yapılabilir. En ideal ekim zamanı toprak sıcaklığının 13-15°C olduğu zamandır. Ege Bölgesinde bu dönem uzun yıllar iklim ortalamalarına göre nisan ayının ilk yarısıdır. İkinci ürün ise buğday hasadından sonra yani, haziran ayının son yarısında ekilmelidir. Mısırdaki ekim derinliği, toprak tipi, topraktaki nem ve toprak sıcaklığına bağlıdır. Normal ekimlerde 5 cm derinliğe ekilmelidir.

Bitki sıklığı: Bitki sıklığı toprak yapısı, ekim zamanı, çeşit ve gübreleme gibi faktörler etkilidir. Bitki sıklığı, çeşide göre sıra üzeri 18-25 cm, sıra arası 70 cm olacak

şekilde değişir. Hibrit çeşitlerin bitki sıklığına olan tepkileri birbirinden farklıdır. Bu nedenle tohum temin edilen kurum veya sektör tarafından önerilen bitki sıklığına uyulması gerekir. Dekara atılacak tohumluk miktarı hesaplanırken, çimlenme oranı, zararlı, hastalık, derine düşme, alet-ekipman kayıpları dikkate alınarak normal bitki sıklığı %10-15 artırılarak tohumluk miktarı hesaplanmalıdır. Serpme ekimlerde ve ikinci ürün anıza ekimlerde yine, %10-15 daha fazla tohum atılmalıdır.

Bakım: Bitki 10-15 cm boylandığında seyreltme yapılır. Seyreltmede amaç ekimde çeşitli riskler göz önüne alınarak fazla tohum atıldığından normal bitki sıklığına sağlamaktır. Seyreltme ile birlikte ilk çapa yapılır. İkinci çapa, bitki 40-50 cm boya ulaştığında boğaz doldurma ve azotlu gübre verme döneminde yapılır.

Gübreleme: Mısır verimli topraklarda daha iyi yetiştiği için toprak iyi ve dengeli bir şekilde gübrelenmelidir. Dekara 20-25 kg saf azot, 8-10 kg saf fosfor verilmelidir. Azotlu gübrenin yarısı ekimle beraber, diğer yarısı ise bitkiler 40 cm boylandığında gübreli çapa makinesi ile verilmelidir.

Sulama: İyi bir verim için değişen toprak yapısına göre 3-4 defa sulama yapılması gerekir. Birinci sulama, üst gübremenin akabinde yapılması gerekir. Mısırın suya en hassas olduğu dönem tepe püskülü çıkarmadan bir hafta öncesi ile çiçeklenme dönemi ve süt olum dönemidir.

Zararlılar: Bozkurt fide döneminde, mısır sap ve koçan kurtları ve afidler bitün gelişme döneminde zararlı olmaktadır. Mısır maymuncuğu ise özellikle ana üründe fide devrelerinde zarar yapabilirler. İlaçlı mücadele için en yakın il/ilçe tarım müdürlüklerine başvurunuz. Mısır kurdu ve koçan kurdu ile mücadelede, kültürel önlem olarak hasat sonrası sap artıkları çok ince parçalanarak toprağa gömülmelidir.

Hasat ve harman: Hasat koçan kavuzunun kuruyup mısır tanesinin sertleşip, normal rengini aldığı, tanenin sömeğe bağlandığı yerde siyah leke oluştuğu zaman yapılmalıdır. Mısır koçanları normal gelişmesini tamamladığında tane nemi %35'tir. Mısır hasat ve harmanında kullanılmak üzere mısır hasat tabanlı biçerdöver, mısır hasadı için ayarlanmış tahl biçerdöveri ve koçan toplayıcı mısır hasat makineleri mevcuttur. Makinalı hasatta mısır %20 nemli iken hasat kaybı azdır. En iyi sonuç mısır nemi %22-26 iken elde edilmektedir. Makinalı hasadın mümkün olmadığı durumlarda, koçan kabukları elle soyulup koçanlar toplanır, tane nemi %13-15'e düşüncüye kadar serende veya açıkta kurutulduktan sonra mısır tanelere makinaları ile tanelenir.

Kurutma: Uzun süreli depolama için tane mısır ürününde rutubet oranı %13'e düşürülmelidir. Ürün rutubetli bir şekilde depolanacak olursa, tanenin normal solunumundan dolayı silonun ortasında sıcaklık oluşacaktır. Bu da havanın rutubetini